

**Комунальний заклад
«КРИВОРИЗЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ
КОЛЕДЖ»
Дніпропетровської обласної ради**

СИЛАБУС

Освітній компонент	Медсестринство у соціальній реабілітації
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Ступінь вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	I5 Медсестринство
Галузь знань	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Статус освітнього компонента	Вибіркова
Форма навчання	Очна (вечірня)
Рік навчання / семестр	другий рік, семестр I
Кількість кредитів ECTS/обсяг	Кредитів – 3 Усього годин – 90 Лекції – 8 Практичні заняття – 36 Самостійна робота – 46
Викладач	Акуліна Юлія Вікторівна
E-mail	u.akulina@krmedkol.com
Консультації	За графіком упродовж навчального року
Анотація до курсу	Освітній компонент «Медсестринство у соціальній реабілітації» вивчає науково обґрунтовані основи раціонального застосування засобів та методів фізичної культури й інших фізичних факторів для відновлення здоров'я, працездатності і якості життя людини, які були порушені внаслідок захворювань, травм або інших ушкоджень. Метою вивчення дисципліни є набуття здобувачами вищої освіти знань про засоби найбільш ефективного і раннього повернення хворих та інвалідів до побутових і трудових процесів. Опанування дисципліни дозволить майбутнім фахівцям ефективно інтегрувати реабілітаційні технології в загальний процес лікування, оздоровлення та профілактики захворювань, сприяючи максимальній соціальній та побутовій адаптації людини.
Мета та завдання курсу	Метою вивчення освітнього компонента «Медсестринство у соціальній реабілітації» є формування у здобувачів освіти адекватних уявлень про їхню майбутню діяльність, особливості професії й тих вимог, які будуть пред'явлені майбутньому фахівцеві з вищою освітою. Медичні ЗВО повинні готувати всебічно розвинених спеціалістів, які б володіли теоретичними знаннями і практичними навичками та вміннями застосування медичної реабілітації в своїй лікувально-профілактичній роботі. Завдання освітнього компонента:

	вивчення визначення поняття «реабілітація», «відновне лікування». вивчення основної мети реабілітації в медицині. вивчення соціальної реабілітації, її завдання та складові, державні заклади і громадські організації, які причетні до соціальної реабілітації. вивчення основної мети психологічної реабілітації пацієнтів та інвалідів. вивчення основної мети професійної реабілітації пацієнтів та інвалідів. вивчення основних завдань медичного контролю. дотримання техніки безпеки: вивчення абсолютних і відносних показань та протипоказань до застосування засобів реабілітації для запобігання ускладненням. ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 11. Здатність працювати в команді. ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії ЗК 13. Здатність діяти на основі етичних міркувань. СК 03. Здатність задовольнити потреби пацієнта/клієнта протягом різних періодів усього життя (включаючи процес вмирання) шляхом планування, допомоги і виконання медсестринських втручань, оцінки та корекції індивідуальних планів догляду, створених у співпраці з пацієнтом/клієнтом, особами, що доглядають, членами сім'ї та іншими медичними і соціальними працівниками. СК 04. Застосовування професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнтові/клієнтові гідного ставлення, приватності, інтимності, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки. СК 05. Здатність ефективно застосовувати сукупність медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення догляду на основі холістичного (цілісного) підходу, враховуючи задоволення потреб пацієнта у комфорті, харчуванні, особистій гігієні та здатності особи задовольняти свої щоденні потреби. СК 08. Профілактична діяльність медичної сестри, направлена на збереження і зміцнення здоров'я, попередження захворювань й інформування та навчання пацієнта та членів його родини. СК 11. Здатність проводити медичну та соціальну реабілітацію з метою відновлення здоров'я населення.
Програмні результати навчання	ПРН 03. Планувати медсестринські втручання.

	ПРН 06. Забезпечувати здоровий мікроклімат в колективі ПРН 07. Брати участь у забезпеченні спостереження за здоровим і перехворілим населенням, реабілітації та диспансерного нагляду. ПРН 16. Здатність до точності при здійсненні взаємозалежних професійних функцій. ПРН 18. Організовувати та проводити навчання пацієнтів та членів їхніх родин з медичних питань. ПРН 19. Проводити медико-гігієнічну пропаганду. ПРН 20. Належно вести відповідну медичну документацію ПРН 21. Володіти українською мовою для розв'язання професійних задач.
--	--

Зміст курсу

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНИХ РОБІТ

№ з/п	Тема	Кількість годин		
		Лекції	Сам. роб.	
1.	Реабілітація: визначення, види , мета, завдання. Установи, що реалізують реабілітаційні програми. Участь медичної сестри в реабілітації пацієнтів різного профілю та віку.	2	2	
2.	Принципи та періоди реабілітаційної допомоги.	2	2	
3.	Фахівці з реабілітації. Роль кожного з них у наданні реабілітаційних послуг.		4	
4.	Організація роботи поста медичної сестри. Медична документація. Посадова інструкція сестри медичної з реабілітації		2	
5.	Правила організації роботи реабілітаційних відділень. Техніка безпеки в роботі медичного працівника.		2	
6.	Дотримання санітарно-епідемічного режиму в стаціонарі. Профілактика внутрішньо лікарняних інфекцій.		2	
7.	Особливості догляду за пацієнтами з підвищеною температурою тіла. Догляд за пацієнтами з порушенням сну, апетиту та свідомості.		4	
8.	Догляд за пацієнтами з порушенням ковтання, нудотою, блюванням.		2	
9.	Організація лікувального харчування. Принципи дієтотерапії. Особливості годування важкохворих пацієнтів.	2	2	
10.	Особливості догляду за пацієнтами з захворюваннями шлунково-кишкового тракту.		2	
11.	Особливості догляду за пацієнтами з захворюваннями серцево-судинної системи.		2	
12.	Особливості догляду за пацієнтами з захворюваннями опорно-рухового апарату.		2	
13.	Особливості догляду за пацієнтами з захворюваннями сечовидільної системи. Догляд за пацієнтами з нетриманням сечі чи калу.		2	
14.	Періоди застосування ЛФК в реабілітаційних програмах. Рухові режими.	2	2	
15.	Окремі методики масажу різних частин тіла.		4	

16.	Організаційні вимоги проведення лікувальної фізичної культури. Принципи складання комплексів ЛФК різних захворювань.		4	
17.	Поняття реабілітаційного обстеження. Чому реабілітація має бути активною? Що таке функціонування?		2	
18.	Особливості реабілітації дітей та осіб похилого віку.		2	
19.	Основи медичного контролю.		2	
	Разом	8	46	
ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ				
№ з/п	Тема	Години		
01	Алгоритми дотримання інфекційної безпеки: гігієнічна обробка рук, використання засобів індивідуального захисту	4		
02	Визначення та оцінка основних показників життєдіяльності пацієнта. Медсестринський догляд при їх порушенні.	4		
03	Медсестринські втручання при догляді за пацієнтом із обмеженою рухливістю. Техніка переміщення. Алгоритм заміни натільної та постільної білизни.	4		
04	Алгоритми медсестринського догляду за лежачим пацієнтом: гігієнічні процедури та допомога при прийомі їжі.	4		
05	Медсестринський догляд та алгоритм дій при профілактиці пролежнів у пацієнтів з обмеженою рухливістю. Основи реабілітації: визначення, види, принципи, етапи, періоди.	4		
06	Лікувальна фізична культура: засоби, форми, принципи проведення.	4		
07	Особливості догляду за пацієнтами похилого віку. Методи ефективної комунікації з пацієнтом та родичами.	4		
08	Особливості паліативного догляду. Етичні аспекти спілкування з невиліковно хворим. Психологічна підтримка та комунікація з пацієнтом і родичами.	4		
09	Особливості складання реабілітаційних програм. Замір практичних навичок.	4		
	Разом	36		
Пререквізити		Анатомія, фізіологія, мікробіологія, патоморфологія та патофізіологія, основи медсестринства, психологія.		
Кореквізити		внутрішня медицина, педіатрія, хірургія, неврологія, лікувальний масаж.		
Постреквізити		клінічні дисципліни, практична підготовка.		
Методи навчання		Словесні: лекції – інтерактивні, мультимедійні, з використанням презентацій, відеофрагментів, опитувань, клінічних кейсів. Розповідь – коротка, образна подача матеріалу у форматі живої історії, storytelling. Бесіда / дискусія – діалогова взаємодія з елементами дебатів, опитувань, використанням платформ На Урок, Kahoot. Пояснення – структуроване розкриття понять із візуалізацією (інфографіка, анімація). Практична підготовка: вправи – онлайн-тренажери, симулятори клінічних ситуацій. Клініко-ситуативні завдання / кейси – із використанням електронних пацієнтів.		

	Підготовка до ліцензійного іспиту «ЄДКІ» – онлайн-тести, симулятори, платформи дистанційного навчання. Самостійна робота передбачає опрацювання інформаційних джерел, роботу з цифровими ресурсами, виконання тестових, пошукових і професійно орієнтованих завдань, підготовку схем, таблиць та навчальних повідомлень.
Методи контролю	усне та письмове опитування; тестовий контроль; виконання та захист практичних робіт; демонстрація практичних навичок, розв'язання ситуаційних та клінічно орієнтованих завдань; контроль виконання самостійної роботи; самооцінювання та взаємооцінювання
Види контролю	тематичний та підсумковий контроль відповідно до навчального плану.
Перелік практичних навичок та умінь	
1. Проведення санітарної обробки пацієнта. 2. Обробка волосся при виявленні педикульозу. 3. Антропометрія. 4. До лікарська допомога хворому при погіршенні стану під час приймання гігієнічної ванни. 5. Приготування дезінфікуючих розчинів потрібної концентрації. 6. Дезінфекція предметів догляду, особистої гігієни хворого, посуду. 7. Дезінфекція використаного інструментарію. 8. Контроль якості передстерилізаційної обробки. 9. Стерилізація медичного інструментарію, перев'язувального матеріалу та предметів догляду. 10. Приготування ліжка пацієнту. 11. Заміна натільної і постільної білизни лежачому хворому. 12. Транспортування та перекладання пацієнта. 13. Догляд за шкірою. Вмивання лежачих хворих, обтирання. 14. Догляд за волоссям: миття, розчісування, стрижка, гоління. 15. Підмивання лежачих хворих. 16. Заходи з профілактики пролежнів. 17. Догляд за шкірою в разі наявності пролежнів. 18. Туалет очей: промивання, очні ванночки. 19. Очищення зовнішнього слухового проходу. 20. Туалет носа, очищення носових ходів, назальний душ. 21. Догляд за порожниною рота: зрошення, полоскання, чищення зубів. 22. Подання судна і сечоприймача лежачим пацієнтам. 23. Складання порційної вимоги. 24. Складання дієти при різних захворюваннях. 25. Годування лежачого хворого з ложки, напувальника. 26. Введення харчових сумішей через зонд. 27. Проведення водних процедур /лікувальні ванни/. 28. Вимірювання температури тіла. Графічне та цифрове зображення температури. 29. Догляд за пацієнтами в гарячці та під час критичного зниження температури тіла. 30. Підрахунок частоти дихання, запис в температурному листку. 31. Вимірювання сатурації пульсоксиметром. 32. Допомога пацієнтам під час кашлю, задишки, кровохаркання та легеневої кровотечі. 33. Визначення пульсу, його характеристика, графічне та цифрове записування в температурному листку. 34. Вимірювання артеріального тиску, його реєстрація. 35. Допомога пацієнтам при болях у серці, непритомності, колапсі.	

36. Визначення набряків.

37. Допомога пацієнту під час блювання, аспірації блювотних мас.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Які основні функції та обов'язки медичної сестри при догляді за пацієнтами?
2. Як правильно організувати робоче місце медичної сестри?
3. Які вимоги санітарно-епідемічного режиму у стаціонарі?
4. Що таке інфекційна безпека та як її забезпечує медична сестра?
5. Назвіть основні правила асептики та антисептики.
6. Види та методи дезінфекції й стерилізації.
7. Алгоритм гігієнічної обробки рук медичної сестри.
8. Засоби індивідуального захисту: види, правила використання, утилізація.
9. Що таке пролежні, причини їх виникнення.
10. Основні ділянки тіла, схильні до утворення пролежнів.
11. Ознаки початкових стадій пролежнів.
12. Методи профілактики пролежнів.
13. Алгоритм зміни положення тіла лежачого пацієнта.
14. Засоби догляду за шкірою для профілактики пролежнів.
15. Роль харчування та гідратації у профілактиці пролежнів.
16. Правила догляду за шкірою, волоссям, порожниною рота пацієнта.
17. Алгоритм миття пацієнта у ліжку.
18. Правила зміни постільної та натільної білизни у лежачого хворого.
19. Роль медичної сестри в організації харчування пацієнта.
20. Основні принципи лікувального харчування.
21. Допомога пацієнту під час прийому їжі.
22. Контроль за дотриманням питного режиму.
23. Особливості годування хворих через зонд.
24. Які основні показники життєдіяльності контролює медична сестра?
25. Техніка вимірювання температури тіла.
26. Правила вимірювання артеріального тиску.
27. Пульс: місця вимірювання, норма, патологічні зміни.
28. Частота дихання: методика підрахунку, оцінка результатів.
29. Значення систематичного спостереження за показниками життєдіяльності.
30. Основні принципи догляду за лежачим хворим.
31. Алгоритм переміщення пацієнта у ліжку.
32. Правила зміни положення тіла пацієнта.
33. Правила догляду за шкірою лежачого пацієнта.
34. Догляд за ротовою порожниною, очима, носовими ходами.
35. Профілактика застійних явищ у легенях.
36. Особливості спостереження за станом лежачого пацієнта.
37. Основи медичної деонтології у роботі медичної сестри.
38. Психологічні особливості поведінки хворих.
39. Принципи ефективного спілкування з пацієнтом.
40. Методи зниження тривожності та емоційного напруження хворого.
41. Роль медичної сестри у формуванні довіри між пацієнтом і медперсоналом.
42. Особливості спілкування з родичами хворого.
43. Профілактика професійного вигорання медичної сестри.

Політика курсу

Опанування ОК «Медсестринство у соціальній реабілітації» передбачає систематичну участь здобувача освіти в освітньому процесі, підготовку до практичних занять, своєчасне та самостійне виконання навчальних завдань, дотримання принципів академічної доброчесності, професійної етики та правил безпечної роботи у реабілітаційному відділенні. Особлива увага приділяється формуванню практичних навичок роботи з різними групами пацієнтів, проведенні сеансів лікувального масажу, знання алгоритмів відпуску процедур, дотримання правил техніки безпеки та охорони праці у відділеннях реабілітації. Пропущені заняття та

невиконані обов'язкові види робіт опрацьовуються відповідно до встановленого у Коледжі порядку. Використання цифрових ресурсів та інструментів ІІІ допускається як допоміжний засіб навчання за умови критичного оцінювання інформації, самостійності виконання завдань та дотримання академічної доброчесності. Комунікація учасників освітнього процесу ґрунтується на взаємоповазі, відповідальності, партнерстві та професійній етиці.

Політика оцінювання

“2” (незадовільно): виставляється здобувачу, який може розрізняти об'єкти вивчення, але невірно оцінює ситуацію, неправильно вибирає тактику дій, що зумовлює погіршення ситуації, неправильно виконує практичні навички; відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, з допомогою викладача виконує елементарні завдання, може дотримуватися алгоритму відпуску процедури лише з допомогою викладача, виконує частину роботи без належного оформлення. Вміє розв'язувати задачі лише за допомогою викладача, плутається в основних визначеннях. Тестовий тематичний контроль проходить на менш як 54 % правильних відповідей.

“3” (задовільно): виставляється здобувачу, який за допомогою викладача відтворює основний навчальний матеріал та вибирає тактику дій, може повторити за зразком певну операцію, дію; правильно послідовно, але невпевнено виконує практичні навички у відповідності до алгоритмів; відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовувати знання при виконанні завдань за зразком. Виконує роботу за наданим алгоритмом (інструкцією) або з допомогою викладача, результат роботи студента дає можливість зробити правильні висновки або їх частину, під час виконання та оформлення роботи допущені помилки. Розв'язує типові прості задачі (за зразком), виявляє здатність обґрунтувати деякі логічні кроки з допомогою викладача. Тестовий тематичний контроль проходить на менш як 55-69 % правильних відповідей.

“4” (добре): виставляється здобувачу, який комплексно оцінює запропоновану ситуацію, добре володіє вивченим матеріалом, він застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію; використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією; відповідь його логічна, хоч і має неточності. Уміє послідовно виконувати практичні навички у відповідності до алгоритмів з урахуванням незначних коментарів викладача. Вміє самостійно оформлювати медичну документацію згідно чинного законодавства у реабілітації. самостійно розв'язує типові задачі й виконує вправи з однієї теми, обґрунтовуючи обраний спосіб розв'язку. Тестовий тематичний контроль проходить на менш як 70-89 % правильних відповідей.

“5” (відмінно): студент комплексно оцінює запропоновану ситуацію, має системні глибокі знання в обсязі та в межах вимог навчальної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, приймати рішення, правильно вибирати тактику дій, послідовно упевнено виконувати практичні навички у відповідності до алгоритмів. Виконує всі вимоги, передбачені для попереднього рівня, аналізує та обґрунтовує реабілітаційні програми при різних захворюваннях. самостійно розв'язує комбіновані типові задачі стандартним або оригінальним способом, розв'язує нестандартні задачі, знаходить усі помилки у задачах. Тестовий тематичний контроль проходить на менш як 90-100 % правильних відповідей.

Критерії оцінювання тестів

Фінальна оцінка за тестові завдання встановлюється на основі відсотка правильних відповідей:

Кількість правильних відповідей в %	Оцінка
90-100%	5
89-70%	4
69-55%	3
<54%	2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту, практики	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Інформаційні ресурси

ОСНОВНІ:

І.М.Григус “ Основи фізичної реабілітації”,навч.посіб.,ОЛДІ плюс,2022 р.150 стор.

Самойленко В.Б., Яковенко Н.П. «Медицина» 2018 р., « Медична та соціальна реабілітація» , 464 с

А.М.Порада,Порада О.В. «Медицина» 2011 р.,«Медико-соціальна реабілітація і медичний контроль», 296 с.

Порада А.М., Солодовник О.В., Прокопчук Н.Є. навч. посібник. 2-е вид. «Медицина», 2008 р. «Основи фізичної реабілітації» 248 с.

І.М. Мисула, Л.О. Вакуленко Тернопіль, «Укрмедкнига» 2005 р., «Медична та соціальна реабілітація»,402 с.

М.В. Степашко, Л.В.Сухостат «Медицина» 2006 р., «Масаж і лікувальна фізична культура»,288 с.

Закон України “Про реабілітацію у сфері охорони здоров’я”№ 1053-IX від 03.12.2020

Постанова Кабміну України від 03.11.2021 № 1268 “ Питання організації реабілітації у сфері охорони здоров’я” та реабілітаційної допомоги на реабілітаційних маршрутах”

ДОДАТКОВІ:

Андрійчук О. Я. навчально-методичний посібник, Луцьк, 2022 р., «Преформовані фізичні чинники у фізичній терапії та ерготерапії», 160 с.

Самойленко В.Б., Яковенко Н.П. «Медицина» 2013 р., « Медична та соціальна реабілітація» , 464 с.

Яковенко Н.П, Самойленко В.Б. «Медицина» 2011 р.,«Фізіотерапія», 256с

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії загальнопрофесійної та цифрової підготовки

Протокол № 1 від «03» вересня 2026 р.

Голова ЦК _____ / Світлана ШОКОТЬКО /

(підпис)

(прізвище, ім'я)